

การฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง

Social Skills Practice Of Autistic Students Through Power Cards Accompanied With Simulation Situations.

วุฒิชัย ไชนะภา*

กมล โพธิ์เย็น**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ก่อนและหลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนออทิสติก อายุระหว่าง 12 - 16 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนมหารณพาราม ในโครงการเรียนร่วม จำนวน 3 คน กำหนดการทดลองตามแบบแผนการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design) รูปแบบ A-B-A ดำเนินการทดลองเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง แผนการจัดกิจกรรม แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา และแบบประเมินทักษะทางสังคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัยพบว่า

ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก หลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองสูงขึ้น

คำสำคัญ : ทักษะทางสังคม บัตรพลัง (Power Card) สถานการณ์จำลอง

Abstract

The purpose of this research was to compare social skills of autistic students before and after using power card accompanied with simulation situations. The participants of the study were 3 autistic students. The students, aged between 12-16 years old, were studying in Semester 2 of the academic year 2012 in the mainstreaming program of Mahannoparam School. The research method was Single Subject Design (A-B-A). The experiment lasted for 4 weeks (24 sessions, 2 sessions a day, 3 days a week). Instruments used in the research were Power Card, activity plans, interval recording and social skills evaluation forms. The data were analyzed using mean. ($\bar{X}$)

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร
โทร. 081-5439282 E-mail keng_spe45@hotmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Results of the research indicated that :

The autistic students' social skills after using power cards accompanied with simulation situations were higher ($\bar{X} = 10.73$) than that of before ($\bar{X} = 3.97$)

Keyword : SOCIAL SKILLS, Power Card, SIMULATION SITUATIONS

บทนำ

ทักษะสังคม (social skills) เป็นกลุ่มของทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกันในกลุ่ม อันได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การพูด การฟัง การทำงานร่วมกันเป็นทีม ฯลฯ รวมทั้งความสามารถในการเข้าใจถึงสถานการณ์ที่หลากหลาย รวมทั้ง กฎ กติกาต่าง ๆ ในสังคม ความสามารถในการรู้จักผู้อื่น และการคิดคำนึงถึงคนรอบข้างอย่างเข้าใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้น ดังนั้นทักษะทางสังคมจึงเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับทุกเพศทุกวัย ทั้งวัยเด็กที่ต้องการการการพินิจ การเรียนรู้สิ่งใหม่ในชีวิต วัยรุ่นที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อนฝูงคนรอบข้าง วัยผู้ใหญ่ที่เริ่มสร้างครอบครัว และต้องการความสำเร็จในหน้าที่การงาน จึงกล่าวได้ว่าทักษะสังคมเป็นทักษะที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ ในชีวิตของคนเราโดยทั่วไป

เด็กออทิสติกหรือเด็กที่มีภาวะออทิสซึมเป็นเด็กที่มีความผิดปกติทางพัฒนาการในด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การสื่อความหมาย และพฤติกรรม รวมทั้ง การขาดจินตนาการ โดยจะปรากฏให้เห็นได้ในระยะ 3 ปีแรกของชีวิต (ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. 2549: online) เด็กออทิสติกบางคนไม่สามารถพูด ได้เลย หรือพูดแบบนกแก้วนกขุนทอง หรือบางคนพูดได้ดีแต่ไม่สนใจคนรอบข้าง แยกตัวจากกลุ่ม ไม่สามารถเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกันได้นาน มีพฤติกรรมซ้ำๆ หรือสนใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดมากเกินไปจนมองวัตถุที่เคลื่อนไหว หรือวัตถุที่หมุนๆ มีความล่าช้าหรือมีความผิดปกติในด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และโต้ตอบกับคนรอบข้าง มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการรับรู้ต่อการรับรู้ประสาทรับความรู้สึก

ต่างจากคนปกติ เช่น กลั้วนาฬิกาโบราณแต่ไม่กลั้วสิ่งที่น่ากลัว การวิ่งออกไปนอกถนนเพื่อดูป้ายทะเบียนรถแล้วมาจดบันทึก บางคนมีความจำดีแต่จำสิ่งที่ไม่เป็นสาระสำคัญที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (เพ็ญแข ลิ้มศิลา. 2544: 10)

เด็กออทิสติกส่วนใหญ่ขาดทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นปัญหามูลฐาน (ผดุง อารยะวิญญูและคณะ. 2546: 1) ส่งผลให้มีปัญหาทางสังคม มีพฤติกรรมที่แปลกๆ ซ้ำๆ เด็กออทิสติกจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึกได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่รู้แบบแผนของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ไม่รู้ว่าทำไมเราต้องทักทายคน ทำไมต้องหยุดคุยกับคน ทำไมต้องแบ่งปัน เด็กออทิสติกจะไม่สามารถกระทำสิ่งเหล่านี้ได้เหมือนคนปกติ อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการรู้คิดเกี่ยวกับสังคม การเรียนรู้กฎ ระเบียบ แบบแผนของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (สุชีริน เย็นสวัสดิ์. 2553: 68) ดังนั้นเด็กออทิสติกจึงมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม

ลักษณะของพฤติกรรมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นมักทำให้นักเรียนออทิสติกไม่เป็นที่ต้องการหรือยอมรับของเพื่อน ดังนั้น หลักสูตรสำหรับนักเรียนออทิสติกจึงไม่ควรเน้นเฉพาะกิจกรรมในชั้นเรียนหรือด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นในเรื่องของการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ดารณี อุทัยรัตนกิจ. 2545: 33) การสอนให้นักเรียนออทิสติกมีความเข้าใจกฎเกณฑ์ มารยาททางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การทำความเคารพคุณครู คุณพ่อคุณแม่ การทักทาย การกล่าวขอบคุณ ฯลฯ

จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องสอนควบคู่ไปกับทักษะทางวิชาการ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก พ.ศ. 2554 ที่มีจุดมุ่งหมายเน้นการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขความบกพร่องตามความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนรวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพตามข้อจำกัดและความแตกต่างกัน ทั้งลักษณะอาการและระดับความรุนแรงที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในพัฒนาการด้านต่างๆ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเช่นเดียวกับนักเรียนปกติทั่วไป โดยสมรรถนะของผู้เรียนในด้านทักษะทางสังคมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก จำนวน 5 สาระการเรียนรู้ คือ 1) การรับรู้การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น 2) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 3) การปฏิบัติตนในสังคม 4) การเล่น และ 5) การปฏิบัติตามกติกาของสังคม (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2554: 10)

นักเรียนออทิสติกเมื่อเข้าไปเรียนในโรงเรียนเรียนร่วมมักจะมีปัญหาในเรื่องการปฏิบัติตามกติกาของสังคม คือ การลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การออกจากห้องเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต การขาดระเบียบวินัยเมื่อต้องเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวตามลำดับในการซื้ออาหาร ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางสังคมที่ไม่เหมาะสม ขาดความมีระเบียบวินัยของการเป็นนักเรียนที่ดีจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าว โดยสอนให้นักเรียนออทิสติกเกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมในโรงเรียน มีทักษะทางด้านสังคมที่ดีสามารถแก้ปัญหาและเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงได้ จึงเลือกใช้วิธีการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) เป็นกิจกรรมในการฝึกทักษะเพื่อให้นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตามกติกาของสังคมในโรงเรียน (Gagnon, Elisa.; et al. 2004: 103-109) ซึ่งการสอนด้วยบัตรพลังเป็นการนำบุคคลหรือตัวการ์ตูนที่นักเรียนชื่นชอบมาเป็นตัวแบบในการสอน บัตรพลังมีลักษณะเป็นบัตรขนาดเล็กเท่า

นามบัตร ใช้ในการสอนนักเรียนแอสเพอร์เกอร์ ให้แสดงออกทางสังคมได้ถูกต้องเหมาะสม ภายในบัตรพลังประกอบด้วยรูปการ์ตูนที่นักเรียนชอบและข้อความประมาณ 1-3 ข้อ ที่บอกว่าการ์ตูนที่ปรากฏอยู่ในบัตรจะแสดงออกอย่างไรจึงจะเหมาะสมในทางสังคม การ์ตูนนั้นจะต้องเป็นการ์ตูนที่นักเรียนชอบมากที่สุด หากไม่ใช้การ์ตูนอาจเป็นบุคคลที่นักเรียนชอบมากที่สุด อาจเรียกได้ว่าเป็น “พระเอกในดวงใจ” หรือ Hero ของนักเรียน นอกจากใช้สอนทักษะทางสังคมแล้ว บัตรพลังอาจใช้สอนการวางตน การแสดงออก การประพาดิตน การใช้ภาษาและหลักสูตรแฝง (Hidden Curriculum) ได้อีก

ในขณะเดียวกัน การสอนทักษะทางสังคมจำเป็นต้องจัดสถานการณ์เพื่อฝึกให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการแสดงออกทางสังคม การจัดสถานการณ์จำลองที่มีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง จึงใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการสอน เพราะการใช้สถานการณ์จำลองเป็นกระบวนการที่สร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง เกิดความเข้าใจสถานการณ์ที่ใกล้เคียงชีวิตจริง กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กระบวนการสื่อสาร กระบวนการแก้ปัญหา และกระบวนการคิด ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2545: 74) ให้ความหมายของการจัดรูปแบบสถานการณ์จำลองว่าเป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นมา ซึ่งสถานการณ์จำลองนั้นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์โดยการมีบทบาท ข้อมูล และกติกาไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เขากำลังเผชิญอยู่ ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับปฏิบัติหน้าที่ตามสถานการณ์นั้นให้ดีที่สุด

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ทำการสอนทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนออทิสติก เพื่อให้นักเรียนได้รู้จัก

การปฏิบัติตามกฎระเบียบทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้เป็นที่ยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการฝึกทักษะทางสังคมของครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ก่อนและหลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง

คำถามในการวิจัย

ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก หลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองหรือไม่
วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติก หรือมีภาวะออทิสซึม ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ มีความสามารถในการเข้าใจภาษา อ่านและเขียนได้ สามารถพูดสื่อสารได้ และช่วยเหลือตนเองได้ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนนวมินทราชินยา ในโครงการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 โรงเรียน จำนวน 3 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางสังคม

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติก หรือ มีภาวะออทิสซึม ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ มีความสามารถในการเข้าใจภาษา อ่านและเขียนได้ สามารถพูดสื่อสารได้และช่วยเหลือตนเองได้ กำลังศึกษาอยู่ใน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนนวมินทราชินยา ในโครงการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 โรงเรียน จำนวน 3 คน

3.2 กำหนดการทดลองตามแบบแผนการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design) เป็นแบบ A-B-A Design

3.3 เลือกผู้สังเกต โดยผู้สอนและผู้สังเกต ทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะและแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม เพื่อให้เข้าใจตรงกันและใช้ได้ถูกต้อง

3.4 ดำเนินการสอนตามที่กำหนดตามแบบแผนการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐาน (A1) สังเกตความสามารถทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมเมื่อยังไม่มีฝึกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยบันทึกทุกวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ติดต่อกัน

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางสังคมโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง กำหนดการฝึกทีละทักษะใช้เวลาในการฝึกทีละละ 1 สัปดาห์ ละ 3 วัน ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ วันละ 2 ครั้ง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ เป็นจำนวน 24 ครั้ง และบันทึกผลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของแต่ละสถานการณ์ทุกครั้งที่ได้ฝึก ตารางการฝึกทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคม

ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล (A2) ผู้วิจัยติดตามโดยการสังเกต ใน 1 สัปดาห์ต่อมา พร้อมกับจดบันทึกผลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของแต่ละสถานการณ์ เป็นระยะเวลา 5 วัน

3.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม ในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมของแต่ละสถานการณ์ของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึมแต่ละคนมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 บัตรพลัง (Power Card) โดยใช้ตัวการ์ตูนหรือบุคคลที่เด็กชื่นชอบเป็นตัวเอกของเรื่อง โดย Hero ของเด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันไปตามความชอบ และความสนใจของเด็กแต่ละคนตรงกับเรื่องที่ต้องการฝึก จัดทำเป็นแผ่นบัตร มีขนาดประมาณ 9x6 เซนติเมตร จำนวน 4 เรื่องได้แก่ การไม่ลุกจากที่ขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกจากห้องเรียน การเข้าแถวเคารพธงชาติ การเข้าแถวซื้ออาหาร

4.2 แผนการจัดกิจกรรม การฝึกทักษะ

ตาราง 1 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก่อน และหลังการฝึกโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง

คนที่	การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน				การขออนุญาตออกจากห้องเรียน				การเข้าแถวเคารพธงชาติ				การเข้าแถวซื้ออาหาร			
	A1	การแปลผล	A2	การแปลผล	A1	การแปลผล	A2	การแปลผล	A1	การแปลผล	A2	การแปลผล	A1	การแปลผล	A2	การแปลผล
1	2.6	พอใช้	8.2	ดีมาก	3.2	พอใช้	11.0	ดีมาก	3.0	พอใช้	11.8	ดีมาก	2.6	พอใช้	11.6	ดีมาก
2	1.6	พอใช้	8.4	ดีมาก	5.6	ปานกลาง	10.4	ดีมาก	4.6	พอใช้	11.6	ดีมาก	4.8	พอใช้	11.8	ดีมาก
3	2.2	พอใช้	8.8	ดีมาก	7.0	ปานกลาง	11.6	ดีมาก	4.8	ปานกลาง	11.6	ดีมาก	5.6	ปานกลาง	12.0	ดีมาก

จากตาราง 1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระยะเส้นฐาน (A_1) และระยะติดตามผล (A_2) โดยการใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง ของนักเรียนจำนวน 3 คน ในทักษะทั้ง 4 ด้าน เป็นดังนี้ พฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน ระยะติดตามผล (A_2) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.2, 8.4 และ 8.8 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้นจากระยะเส้นฐาน (A_1) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.6, 1.6 และ 2.2 ตามลำดับ ส่วนทักษะการขออนุญาตออกจากห้องเรียน ระยะติดตามผล (A_2) มีค่าคะแนน

ทางสังคมของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง จำนวน 4 แผน ใช้เวลา ในการจัดกิจกรรมแผนละ 50 นาที

4.3 แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา และแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

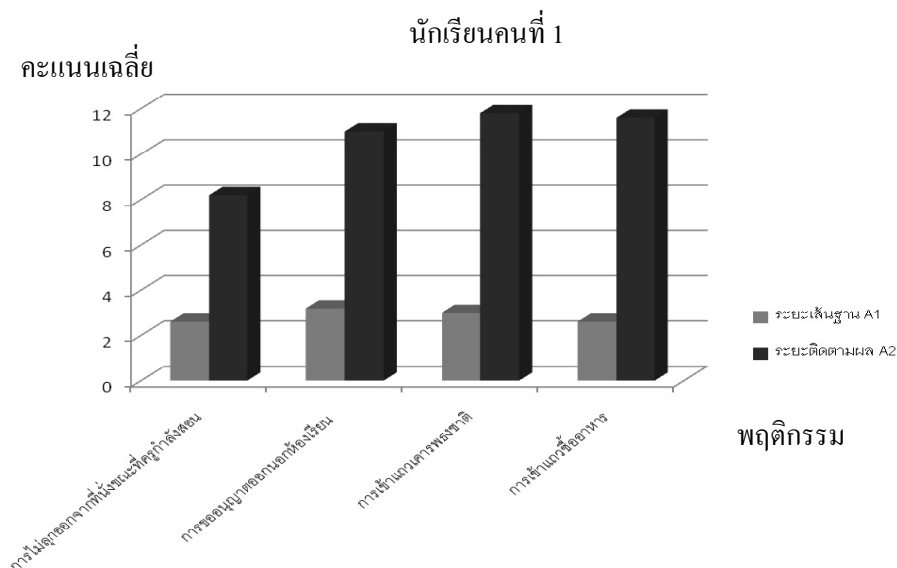
เปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก โดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัย

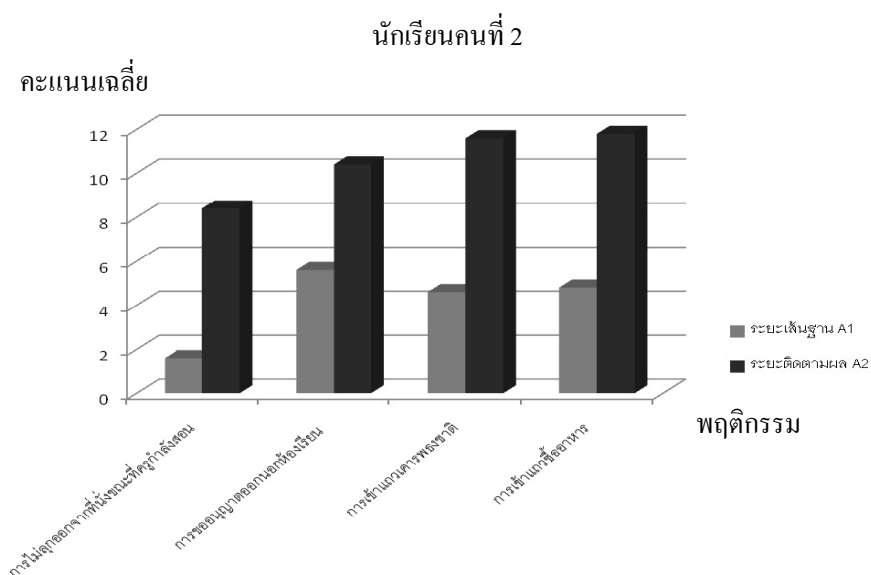
ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองสูงขึ้น

เฉลี่ยเท่ากับ 11.0, 10.4 และ 11.6 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้นกว่าระยะเส้นฐาน (A_1) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.2, 5.6 และ 7.0 ตามลำดับ และทักษะการเข้าแถวเคารพธงชาติ ระยะติดตามผล (A_2) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.8, 11.6 และ 11.6 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้นกว่าระยะเส้นฐาน (A_1) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.0, 4.6 และ 4.8 ตามลำดับ ในขณะที่ทักษะการเข้าแถวซื้ออาหาร ระยะติดตามผล (A_2) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.6, 11.8 และ 12.0 ตามลำดับ ซึ่งสูงขึ้นกว่าระยะเส้นฐาน (A_1) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.6, 4.8 และ 5.6 ตามลำดับ

กราฟแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนระยะเส้นฐาน (A_1) และระยะติดตามผล (A_2) โดยใช้บทพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง

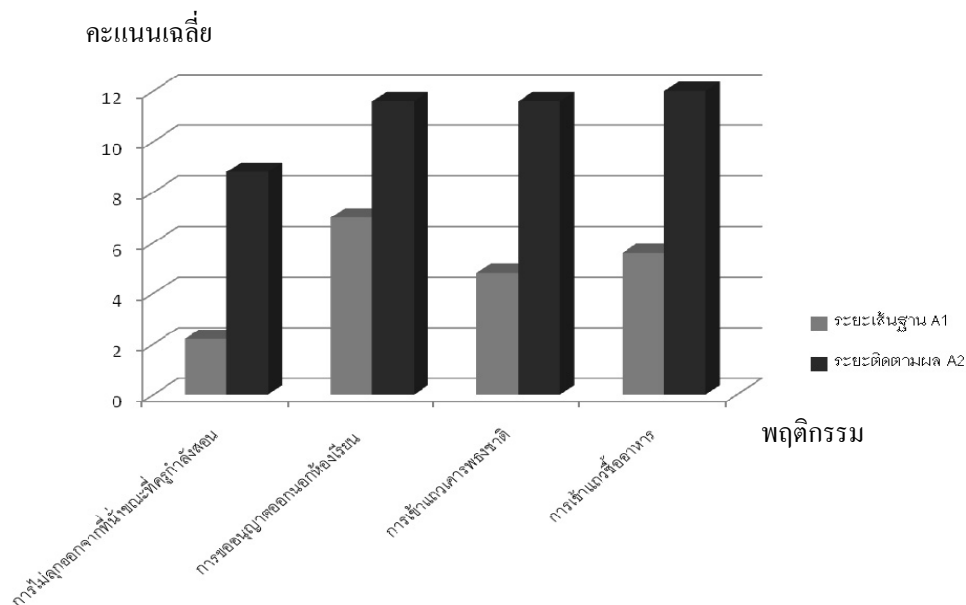

จากภาพประกอบ นักเรียนคนที่ 1 มีทักษะทางสังคมได้แก่ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกนอกห้องเรียน ทักษะการเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร สูงขึ้นเป็นคะแนนเฉลี่ย 8.20 11.00 11.80 และ 11.60 คะแนน ตามลำดับ

จากภาพประกอบ นักเรียนคนที่ 2 มีทักษะทางสังคมได้แก่ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกนอกห้องเรียน ทักษะการเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร สูงขึ้นเป็นคะแนนเฉลี่ย 8.40 10.40 11.60 และ 11.80 คะแนน ตามลำดับ

นักเรียนคนที่ 3

จากภาพประกอบ นักเรียนคนที่ 3 มีทักษะทางสังคมได้แก่ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูกำลังสอน การขออนุญาตออกนอกห้องเรียน ทักษะการเข้าแถวเคารพธงชาติ และการเข้าแถวซื้ออาหาร สูงขึ้นเป็นคะแนนเฉลี่ย 8.80 11.60 11.60 และ 12.00 คะแนน ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก หลังการสอนโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยม

ศึกษาตอนต้นก่อน และหลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางสังคม ของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการฝึกสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึก โดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการฝึกโดยใช้บัตรพลัง (Power Card) ร่วมกับสถานการณ์จำลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการใช้บัตรพลัง (Power Card) สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการชักจูง กระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรมตามที่ผู้วิจัยได้วางแผนเป้าหมายไว้ในการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก และผู้วิจัยได้นำบัตรพลัง (Power Card) มาเป็นต้นแบบเพื่อชักจูง และกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามพฤติกรรมในสถานการณ์ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นทางสังคมด้วยการฝึกอย่างละเอียด และเป็นลำดับ

ขั้นตอนอย่างชัดเจนซึ่งก่อนการจัดทำ บัตรพลัง (Power Card) ผู้วิจัยได้สำรวจพระเอกในดวงใจของนักเรียนแต่ละคนว่าชื่นชอบบุคคลใดมากที่สุดเพื่อจะนำมาเป็นต้นแบบสำคัญในบัตรพลัง (Power Card) และได้ดำเนินการวิเคราะห์พฤติกรรมของแต่ละทักษะทางสังคม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) มาสร้างเป็นข้อความที่ชักจูงให้เกิดการกระทำพฤติกรรมตามข้อตกลงในรายละเอียดของพฤติกรรมที่ผู้วิจัยคาดหวังในแต่ละทักษะ อย่างชัดเจน และในขณะเดียวกันผู้วิจัยก็ได้สร้างสถานการณ์จำลองโดยเป็นการจัดประสบการณ์ตรงที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันตามทักษะทางสังคมที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมดใน 4 ทักษะของการวิจัยในครั้งนี้มารวมในการฝึกทักษะทางสังคมในครั้งนี้ด้วย ซึ่งสถานการณ์จำลองนั้นจะเป็นการจำลองสถานการณ์เสมือนจริงที่นักเรียนจะต้องเผชิญอยู่ในชีวิตประจำวันในขณะที่ต้องดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนทุกวัน อันได้แก่ การนั่งอยู่ในห้องเรียนขณะที่ครูกำลังสอน การเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า และการเข้าแถวซื้ออาหารในตอนกลางวัน ซึ่งการสร้างสถานการณ์จำลองดังกล่าวจะเป็นการช่วยส่งเสริมประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียนและเอื้อต่อการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบที่เป็นพระเอกในดวงใจที่อยู่ในบัตรพลังของการฝึกพฤติกรรมในแต่ละทักษะที่ผู้วิจัยได้นำเสนอให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ในครั้งแรกของการฝึกก่อนหน้านี้แล้ว ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้มีโอกาสได้แสดงพฤติกรรมหรือฝึกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นควบคู่กันไป จึงทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงขึ้นก่อนการฝึกในขณะเดียวกันการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกทักษะทางสังคม ทั้ง 4 ทักษะดังกล่าว ในลักษณะของการทำซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง ซึ่งจะเห็นได้จาก แผนการจัดกิจกรรมในแต่ละทักษะ แผนละ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ซึ่งช่วงระยะเวลาดังกล่าวน่าจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมแต่ละด้านได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ทักษะทางสังคมของ

นักเรียนออทิสติกหลังฝึกสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึก ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอลิซ่า และคณะ (Elisa.; et al. 2004: Abstract) ได้ศึกษา ถึงประสิทธิผลของบัตรพลัง (Power Card) ในการเพิ่มทักษะทางสังคมที่เหมาะสมในสนามเด็กเล่น พบว่า โอเวน (Owen) นักเรียนออทิสติกสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของเวลาที่ใช้ในการเล่นได้ดีมาก อีกทั้งยังมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นขณะเล่นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย นอกจากนี้ยังสามารถสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นของเขาได้ดียิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่ สเปนเซอร์และคณะ (Spencer.; et al. 2008: 2-3) ได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลองใช้บัตรพลัง (Power Card) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ผลการทดลองพบว่านักเรียนออทิสติกมีทักษะทางสังคม คือ สามารถเล่นกับเพื่อนในสนามเด็กเล่นได้นานขึ้น และผลการวิจัยยังพบอีกว่าลักษณะเด่นของนักเรียนออทิสติกนั้นจะเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านการมองเห็น การรับรู้ทางสายตา (Visual Perception) เป็นกระบวนการของสมองในการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้รับจากสายตาซึ่งเป็นลักษณะเด่นของนักเรียนออทิสติก ที่สามารถรับรู้ความคิด ความจำ ความเข้าใจสิ่งต่างๆ ในความสัมพันธ์กับภาพโดยการมอง (Visuospatial Relationships) นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับสุรัสวดี ว่องไว (2553: 69) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมในการซื้อและรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภาวะออทิสติก จากการสอนตรงรวมกับการใช้บัตรพลัง (Power Card) ผลการทดลองพบว่า พฤติกรรมในการซื้ออาหารและการรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภาวะ ออทิสติกหลังการสอนตรงรวมกับการใช้บัตรพลังสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การฝึกทักษะทางสังคมเพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และการจัดการกับพฤติกรรมที่

เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องใช้เทคนิคบัตรพลัง (Power card) ควบคู่ไปกับการสร้างสถานการณ์จำลอง เนื่องจากนักเรียนจะได้เห็นแบบอย่างการแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของพระเอกในดวงใจจากบัตรพลัง (Power card) แต่ในขณะเดียวกันครูก็ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวผ่านประสบการณ์ตรงที่ครูได้สร้างขึ้นจากสถานการณ์จำลองควบคู่กันไป

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลครูที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนในสาขาการศึกษาพิเศษ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้บัตรพลัง (Power card) ให้แก่ครูการศึกษาพิเศษอย่างทั่วถึง เพื่อครูผู้สอนเหล่านั้นจะได้มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กพิเศษได้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำการใช้บัตรพลัง (Power card) ร่วมกับสถานการณ์จำลอง กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในกลุ่มอื่น ๆ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับพอเรียนได้

เอกสารอ้างอิง

- การศึกษาวรรณคดี. (2551). “ทักษะทางสังคม” ใครว่าไม่สำคัญ. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.kriengsak.com/node/1646>.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2545). “การจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก” ในเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการเรื่อง ครู หมอ พ่อ แม่: มติการพัฒนาศักยภาพของบุคคล. หน้า 29 – 41. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. (2549). เด็กพิเศษรู้ก่อนเกิดได้อย่างไร. เข้าถึงเมื่อ 20 กรกฎาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.happyhomeclinic.com/08-specialchildscreen.htm>.

ผดุง อารยะวิญญู; และคณะ. (2546). **วิธีการสอนเด็กออทิสติก**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2551). **บัตรพลัง (Power Card)**. กรุงเทพฯ: เจ.เอ็น.ที.

เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2544). **ปัญหาภาษาและการพูดในเด็กออทิสติกเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับออทิสซึม**. สมุทรปราการ : แสงงามการพิมพ์

สมพร หวานเสร็จ. (2552). **การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกโดยใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมองเห็น**. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.

สุชีริน เย็นสวัสดิ์. (2553). “เปิดโลกออทิสติก ครั้งที่ 4” ศูนย์วิจัยออทิสติก มหาวิทยาลัยขอนแก่น เอกสารประกอบในการบรรยาย ณ โรงแรมโสมพะ จังหวัดขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

สุรัสวดี ว่องไว. (2553). **การศึกษาพฤติกรรมในการซื้อและรับประทานอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภาวะออทิสติกจากการสอนตรงร่วมกับการใช้บัตรพลัง (Power Card)**. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ. (2545). **21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สุขสม สิวะอมรรัตน์. (2552). **ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความสามารถในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สำนักบริหารการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2554). รายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก ปีงบประมาณ 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.
- อริสา ไสคำภา. (2551). พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทานอีสปประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาพร ตริสุน. (2550). ผลของการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก. ขอนแก่นฯ: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Gagnon, Elisa.; et al. (2004). Using The Power Card Strategy to Teach Sportsmanship to a Child with Autism. Focus on Autism and Other Development Disability. (18): 103– 10.
- Spencer, V. G., Simpson, C. G., Day, M., & Buster, E. (2008). Using the power card strategy to teach social skills to a child with autism. TEACHING Exceptional Children Plus, 5(1) Article 2. Retrieved [date] from <http://escholarship.bc.edu/education/tecplus/vol5/iss1/art2>